

דגם תשובות – דינים ומבוא – עולים חדשים – מס' 005384, חורף תש"ף

הערה למעריך: הפרטים הכתובים בסוגריים מרובעים אינם מחייבים את הנבחן.

פרק ראשון (64 נקודות)

על הנבחן לענות על ארבע מן השאלות 1-5.

1. מבוא לתורה שבעל פה

א. (1) רבי יהודה הנשיא ערך את המשנה.

(2) סדר זרעים – מצוות התלויות בארץ; סדר מועד – שבת ומועדי ישראל; סדר נשים – בניית המשפחה; סדר נזיקין – יחסים שבין אדם לחברו מבחינת נזקים, יחסי שכנות וענייני ממונות; סדר קודשים – הלכות המקדש והקורבנות; סדר טהרות – דיני טומאה וטהרה.

[הערה למעריך: די בשני סדרים]

(עמ' 12)

ב. (1) הסבוראים פעלו אחרי האמוראים [המאה השביעית לספירה]. הסבוראים נקראו בשם זה מפני שהם הסבירו את ההוראות וההלכות שבתלמוד.

(2) האיגרת עוסקת בדרך העברת התורה שבעל פה [וברשימת החכמים המרכזיים שבכל דור עד סוף תקופת הגאונים].

(עמ' 15)

2. הלכות כשרות

א. (1) על פי התורה, בשר וחלב אסורים באכילה זה עם זה כאשר הם בושלו יחד.

(2) – אסור לאכול בשר וחלב יחד בין שבושלו יחד ובין שלא בושלו יחד.

– אסור לאכול מאכל חלבי מייד לאחר אכילת בשר.

[הערה למעריך: די בחומרה אחת]

(עמ' 29)

ב. אכילת בשר ואכילת מאכלי חלב הם מעשים יומיומיים אצל רוב בני האדם, וחכמים ראו צורך לקבוע איסורים רבים כדי להרחיק את האדם מן העבירה (שם).

ג. – לנקות את ידיו משאריות המאכל החלבי [רצוי לשטוף ידיים].

– לשטוף את הפה [רצוי לצחצח שיניים].

– להמתין חצי שעה.

[הערה למעריך: די בשתי פעולות]

(עמ' 32)

3. תפילות

א. – כמו הכוהנים בבית המקדש שהיו מקדשים את ידיהם בכל בוקר לפני עבודת הקורבנות, אף אנו בתחילת היום נוטלים ידיים לפני שאנו ניגשים לקיום המצוות.

– בשעת השינה הידיים נגעו בגוף והן אינן נקיות ולכן נוטלים אותן לפני התפילה.

– כדי להסיר "רוח רעה" מעל הידיים.

[הערה למעריך: די בשני טעמים]

(עמ' 41)

- ב. (1)** על אליהו הנביא מסופר שתפילתו התקבלה בשעת תפילת המנחה.
תפילת המנחה היא באמצע היום, ומי שמתפנה מכל עסקיו ומתפלל בכוונה את תפילת המנחה – שכרו גדול.
(2) מנחה קטנה – שעתיים וחצי שעות זמניות לפני סוף היום.
מנחה גדולה – משש וחצי שעות זמניות.
[הערה למעריך: לקבל כל תשובה שברור ממנה שמנחה גדולה היא באמצע היום ומנחה קטנה היא לקראת הערב]
(עמ' 54-55)

4. שבת

- א. (1)** — על הגביע להכיל לפחות 'רביעית' יין [כחצי כוס רגילה].
— הגביע צריך להיות מלא ביין עד שפתו.
— על הגביע להיות שלם.
[הערה למעריך: די בשתי הלכות]
(2) נוהגים שאחד יקדש לכולם כי כאשר אנשים רבים מתקבצים יחד לקיום מצווה, כבודו של הקב"ה גדל ["ברוב עם הדרת מלך"].
(עמ' 66)
ב. (1) החלות הן זכר למן שירד במדבר לבני ישראל, והמן היה מכוסה בשכבת טל.
(2) מייד לאחר הקידוש יש לסעוד במקום שקידשו בו על היין.
(עמ' 67)

5. מועדים – ימים נוראים

- א. (1)** בימים אלה יש להתנהג "לפנים משורת הדין" [לקבל: להחמיר יותר] כי גם אנו מבקשים מהקב"ה שיתנהג עימנו לא במידת הדין אלא במידת הרחמים (עמ' 79). [לקבל: לחזור בתשובה כי הקב"ה דן אותנו. לקבל גם: להרבות בלימוד תורה, בעשיית מצוות ובנתינת צדקה כי בכוחם של התשובה, של לימוד התורה ושל המעשים הטובים לשנות את גזר הדין לטובה – עמ' 76].
(2) — אכילה מרובה.
— התרת נדרים.
— מנהג "כפרות".
— וידוי בתפילת מנחה.
— סעודה מפסקת.
— להוסיף מן החול על הקודש.
— ברכת הבנים והבנות.
— מתעטפים בטלית לפני השקיעה.
— לובשים בגדים לבנים.
[הערה למעריך: די בשני דינים או מנהגים]
(עמ' 80-81)
ב. (1) אסור לאכול ולשתות, אסור להתרחץ, אסור לסוך את הגוף בסבון או בשמן, אסור לנעול נעליים מעור ואסור לקיים קשרי אישות בין איש לאשתו (עמ' 82).
[הערה למעריך: די בשלושה עינויים]
(2) ספר יונה.
קוראים את ההפטרה הזאת דווקא ביום הכיפורים מכיוון שיונה הנביא לא הצליח לברוח מה' וכך גם אנחנו לא נצליח לברוח מה', אָ: צריכים לחזור בתשובה כפי שעשו אנשי נינוה.
(עמ' 83)

פרק שני (36 נקודות)

על הנבחן לענות על שלוש מן השאלות 6-9.

6. הלכות בין אדם לחברו

- א. (1)** אסור לו לטעום אם אין בכוונתו לקנות, כי המוכר מרשה לטעום רק למי שמתכוון לקנות, ואם אין זו כוונתו הוא עובר על איסור גנבת דעת ועל איסור גזל.
- (2)** מותר לו לטעום אם כוונתו לקנות.
(עמ' 34)
- ב.** כי הוא גורם לפועל להגיע למצב שבו הוא עלול להיכשל בגנבה (עמ' 35).

7. ברכות

- א.** — ברכת הזן
— ברכת הארץ
— ברכת בונה ירושלים
— ברכת הטוב והמיטיב
- [הערה למעריך: די בשלוש ברכות]
- ב.** בשבת מוסיפים "רצה והחליצנו" ו"הרחמן", בחגים מוסיפים "יעלה ויבוא" ו"הרחמן", בחנוכה ובפורים מוסיפים "על הניסים".
- [הערה למעריך: די בתוספת אחת בשבת ובתוספת אחת בחג]
(עמ' 60-61)

8. מועדים — חנוכה

- א. (1)** ניצחון החשמונאים על היוונים ונס פך השמן.
- (2)** על הניסים, הלל שלם, קריאה בתורה.
[הערה למעריך: די בתוספת אחת]
(עמ' 91-92)
- ב. (1)** מנהג ספרד שרק ראש המשפחה מדליק בעבור כל בני המשפחה. מנהג אשכנזי שכל אחד מבני המשפחה מדליק נרות לעצמו (חוץ מאישה נשואה, שיוצאת ידי חובה בהדלקת הנרות של בעלה).
- [הערה למעריך: די באחד מן המנהגים]
- (2)** אסור להשתמש בנרות חנוכה, ולכן יש צורך להדליק את השִמְשֵׁשׁ כדי שאם נטעה ונשתמש באור הנרות ייחשב הדבר כאילו השתמשנו באורו של השִמְשֵׁשׁ.
(עמ' 92-93)

9. מצוות

- א. (1)** בגד שתפורים בו חוטי צמר וחוטי פשתן.
- (2)** אסור ללבוש בגד שעטנז, אסור להתכסות בבגד שעטנז, אסור לשבת על כסאות וכדו' שמצוי בריפוד שלהם שעטנז.
[הערה למעריך: די בשתי פעולות]
(עמ' 113)
- ב. (1)** לאחר שלושים יום.
- (2)** נותנים חמישה סלעים לכוהן.
(עמ' 115)